

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2002 vp

Hallituksen esitys laiksi puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä syyskuuta 2002 lähettänyt puolustusvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 109/2002 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöjohtaja Seppo Kipinoinen ja kaupallinen sihteeri Martina Temmes, puolustusministeriö

- lähetystöneuvos Riitta Korpivaara, ulkoasiainministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pertti Normia, sisäasiainministeriö
- ylitarkastaja Eero Aho, kauppa- ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Harri Sarvanto, suojelupoliisi
- asiamies Henrik Nordell, Suomen puolustus-teollisuusyhdistys ry.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon oikeusministeriöltä.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan puolustustarvikkeiden maastaviennistä ja kauttakuljetuksesta annettuun lakiin lisättäväksi uusi puolustustarvikkeiden välitystoiminnan luvanvaraisuutta koskeva sääntely. Tämän mukaan puolustustarvikkeiden maastaviennin ja kauttakuljetuksen lisäksi myös niiden välitys kolmansien maiden välillä olisi eräissä tapauksissa sallittua ainoastaan tätä varten myönnetyllä luvalla.

Välitysluvan myöntäisi hakemuksesta puolustusministeriö. Välityslupaa ei myönnettäisi, jos

luvan myöntäminen vaarantaisi Suomen turvallisuutta tai olisi Suomen omaksuman ulkopoliittisen linjan vastainen.

Esityksen tarkoituksena on saattaa Suomen puolustustarvikkeita koskeva maastavientilainsäädäntö vastaamaan puolustustarvikkeiden välitystä koskevissa kansainvälisissä sopimuksissa ja sitoumuksissa annettuja suosituksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä sellaisenaan.

Lain 7 §:ään sisältyy maastavientirikosta koskeva rangaistussäännös. Rangaistussäännöstä esitetään muutettavaksi siten, että myös se koski puolustustarvikkeiden välitystä.

Oikeusministeriöstä saadun selvityksen mukaan yksi rikoslain kokonaisuudistuksen tavoitteita on ollut kaikkien vankeusuhkaisten rangaistussäännösten keskittäminen rikoslakiin. Kuten hallituksen esityksen perusteluissakin on todettu, käsittelyssä olevan lakiehdotuksen rangaistussäännökset eivät kaikilta osin vastaa rikoslain kokonaisuudistuksessa noudatettuja periaatteita.

Lain 7 §:n rangaistussäännöksessä on maastavientirikoksen rangaistusasteikoksi säädetty sakkoa tai enintään neljä vuotta vankeutta. Asteikko poikkeaa rikoslain kokonaisuudistuksessa lähtökohtaisesti noudatetuista rangaistusasteikoista. Maastavientirikoksesta säädetty rangaistus ei valiokunnan saaman selvityksen mukaan ole johdonmukaisessa suhteessa moititta-

vuudeltaan vastaavien rangaistavaksi säädettyjen tekojen kanssa. Oikeusministeriön käsitykseen yhtyen puolustusvaliokunta toteaa, että maastavientirikos tulisi sisällyttää osaksi rikoslain 46 luvussa säädettyjä säännöstelyrikoksia. Kun tätä ei ole katsottu voitavan toteuttaa nyt käsillä olevan ehdotuksen yhteydessä, se tulisi toteuttaa hallituksen esityksen perusteluissa todetulla tavalla rikoslain kokonaisuudistuksen viimeisessä vaiheessa.

Samalla tulisi tarkastella maastavientirikosta koskevan rangaistussäännöksen 2 momenttia. Momentissa säädetään, että maastavientirikoksesta on tuomittava myös se, joka maastavientiluvan saamiseksi antaa totuudenvastaisia tietoja tai salaa tietoja. Oikeusministeriön mukaan rangaistusuhka on huomattavan ankara momentissa rangaistavaksi säädetyn teon moitittavuus huomioon ottaen. Myös tätä tulisi valiokunnan mielestä tarkastella rikoslain kokonaisuutta vasten.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella puolustusvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 17 päivänä lokakuuta 2002

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Ilkka Kanerva /kok
vpj. Jaakko Laakso /vas
jäsen. Klaus Bremer /r
Reijo Kallio /sd
Seppo Kanerva /kok
Juha Karpio /kok
Antero Kekkonen /sd
Seppo Lahtela /kesk
Reijo Laitinen /sd

Raimo Mähönen /sd
Tero Mölsä /kesk
Olli Nepponen /kok
Lauri Oinonen /kesk
Aulis Ranta-Muotio /kesk
Ismo Seivästö /kd
Anni Sinnemäki /vihr
Harry Wallin /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

2 valiokuntaneuvos Alpo Rivinoja.